

9 จุดตาย

(ร่าง)กฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพ

8 CRITICAL POINT ON BIOSAFETY LAW

ผศ.ดร.สมชาย รัตน์เชื้อสกุล
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

1.

ไม่ยึดหลักปลอดภัยไว้ก่อนอย่างเคร่งครัด

- มาตรา ๓๕ ในกรณีที่**มีข้อมูลและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ชัดเจน** ปรากฏแก่หน่วยงานผู้รับผิดชอบในภายหลังว่า การใช้ในสภาพควบคุม หรือการใช้ในภาคสนามใดก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อ สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพของมนุษย์หรือสัตว์ร้ายแรงให้หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบสั่งให้ยกเลิกการใช้ในสภาพควบคุมหรือการใช้ในภาคสนาม นั้น โดยต้องระบุเหตุผลในการมีคำสั่งดังกล่าวไว้โดยชัดแจ้งด้วย

- มาตรา ๔๖ สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมใดที่ได้มีการประกาศการขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมแล้ว หากต่อมา มีข้อมูลและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ชัดเจน ว่าสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมนั้นไม่ปลอดภัยและก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพของมนุษย์หรือสัตว์ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบยกเลิกสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมนั้นออกจากบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม และให้ประกาศการยกเลิกนั้นในราชกิจจานุเบกษา ตลอดจนเผยแพร่ข้อมูลการยกเลิกนั้นให้ประชาชนทราบตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

2.

ไม่คำนึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม

- มาตรา ๓๕ ในกรณีที่มีข้อมูลและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ชัดเจน
ปรากฏแก่หน่วยงานผู้รับผิดชอบในภายหลังว่า การใช้ในสภาพควบคุม
หรือการใช้ในภาคสนามใดก่อให้เกิด **อันตรายหรือความเสียหายต่อ**
สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพของมนุษย์หรือสัตว์ร้ายแรงให้หน่วยงาน
ผู้รับผิดชอบสั่งให้ยกเลิกการใช้ในสภาพควบคุมหรือการใช้ในภาคสนาม
นั้น โดยต้องระบุเหตุผลในการมีคำสั่งดังกล่าวไว้โดยชัดเจนด้วย

CARTAGENA PROTOCOL, ARTICLE 26(1)

- ในการมีคำสั่งอนุญาตให้นำเข้า (สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม) ตามมาตรการในกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามพิธีสารนี้ ประเทศสมาชิกอาจพิจารณาปัจจัยด้านพันธะกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ **ร่วมกับ ปัจจัยผลกระทบด้านเศรษฐกิจสังคม** จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่มีต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคำนึงถึงคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพที่มีต่อชนพื้นเมือง หรือชุมชนท้องถิ่น

3.

เปิดเสรี GMOS

- มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ห้ามผลิตหรือนำเข้า

4.

การใช้ในสภาพควบคุม/สภาพสนามไม่ต้องทำ EIA

กรณีขออนุญาตใช้ในสภาพควบคุม (มาตรา 27)

(๑) แผนการใช้ในสภาพควบคุม

(๒) ลักษณะของอาคาร สถานที่ ห้องทดลอง หรือโรงเรือนที่จะใช้ในสภาพควบคุมนั้น

(๓) แผนการป้องกันการหลุดรอดของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๔) แผนปฏิบัติการฉุกเฉินกรณีมีการหลุดรอดของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๕) แผนการกำจัดสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมภายหลังเสร็จสิ้นการใช้ในสภาพควบคุมนั้น

(๖) ระยะเวลาในการดำเนินการ

กรณีขออนุญาตใช้ในภาคสนาม (มาตรา 30)

(๑) แผนการใช้ในภาคสนาม

(๒) รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่
และลักษณะสภาพแวดล้อม
โดยรอบ

(๓) แผนการป้องกันการหลุดรอด
ของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๔) แผนปฏิบัติการฉุกเฉินกรณีมี
การหลุดรอดของสิ่งมีชีวิต
ดัดแปลงพันธุกรรม

(๕) แผนการกำจัดสิ่งมีชีวิต
ดัดแปลงพันธุกรรมภายหลังเสร็จ
สิ้นการใช้ในภาคสนามนั้น

(๖) ระยะเวลาในการดำเนิน
โครงการ

5.

การขั้หนบัญชีปลดปล่อยฯ ไม่ต้องทำ EHIA

- มาตรา ๔๐ ผู้ใดประสงค์จะขึ้นบัญชีปลดปล่อยสิ่งแวดล้อมซึ่ง
สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ให้ยื่นคำขอขึ้นบัญชีปลดปล่อย
สิ่งแวดล้อมและเสนอ รายงานประเมินความเสี่ยง ต่อหน่วยงาน
ผู้รับผิดชอบ

- มาตรา ๔๑ วรรคสอง คณะกรรมการผู้ชำนาญการตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งจะต้องประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ ผู้เชี่ยวชาญ ในสาขาวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบร่วมเป็นกรรมการ ด้วย ทั้งนี้ โดยให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยงานผู้รับผิดชอบแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบนั้นเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการได้ตามสมควร
- หมายเหตุ รัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ

6.

ความเสียหายจาก GMOS ในบัญชีปลดปล่อย
ที่ไม่มีผู้รับผิดชอบ

- มาตรา ๕๒ ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่สุขภาพของมนุษย์และสัตว์หรือมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ความหลากหลายทางชีวภาพ อันเป็นผลมาจากการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ไม่อยู่ในบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมนั้นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายที่เกิดขึ้น เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าความเสียหายดังกล่าวเกิดขึ้นจากเหตุสุดวิสัยหรือเกิดขึ้นจากการกระทำของผู้ได้รับความเสียหายเอง ผู้ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมนั้นไม่ต้องรับผิดชอบ

7.

ไม่มีบทบาทคุ้มครองเกษตรกรที่พืชผลปนเปื้อน GMOS

8.

ไม่บังคับให้ต้องมีหลักประกันทางการเงิน

NY-KL SUPPLEMENTARY PROTOCOL, ART.10

1. ประเทศภาคีมีสิทธิที่จะกำหนดให้มีหลักประกันทางการเงินในกฎหมายภายใน

หมายเหตุ ๗ ได้แก่ การทำประกันภัย การวางเงินประกันความเสียหาย การส่งเงินเข้ากองทุน

9.

ขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

- มาตรา ๔๑ วรรคสอง คณะกรรมการผู้ชำนาญการตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งจะต้องประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ ผู้เชี่ยวชาญ ในสาขาวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบร่วมเป็นกรรมการ ด้วย ทั้งนี้ โดยให้ ผู้บังคับบัญชาสูงสุด ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของ หน่วยงานผู้รับผิดชอบนั้นเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ ได้ตามสมควร
- หมายเหตุ รัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ

- มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานประเมินความเสี่ยงและให้ความเห็นชอบ ในรายงานประเมินความเสี่ยงดังกล่าวแล้ว ให้ผู้ยื่นคำขอขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา และ เสนอรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ภายในระยะเวลาที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนด

- มาตรา ๔๔ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบพิจารณาจัดทำประกาศการขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมซึ่งสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม โดยให้นำความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการตามมาตรา ๔๒ และผลการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๔๓ ไปประกอบการพิจารณา
ด้วย

กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ
ควรมีเป้าหมายคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ
ไม่ใช่ปกป้องผลประโยชน์ของพ่อค้า GMOS

Fan Page: กุกกีกกฏหมา ยกับอ.สมชาย